



# CALEA MĂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.  
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

## EDITORIAL

### Maica Vieții ne îndeamnă să promovăm viața

De fiecare dată, când credincioșii serbează praznicul Adormirii Maicii Domnului (Sântămăria Mare) un fior special le cuprinde întreaga ființă, căci își amintesc cu bucurie de cea care este „mai cinstită decât heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât serafimii” (Irmosul „Cuvine-se cu adevărat”). Acest praznic ales proiectează în sufletele oamenilor chipul cu totul excepțional al Maicii Preacurate, care înainte de naștere, în naștere și după naștere, așa cum mărturisesc Sfinții Părinți ai Bisericii, a rămas Fecioară, născându-L după trup pe Dumnezeu-Cuvântul.

Și cum ar putea să fie altfel, deoarece Fecioara Preacurată L-a născut pe Cuvântul Vieții, Care a luat trup din ea prin puterea Duhului Sfânt (cf. Luca 1, 35). Iar, troparul acestui praznic este elocvent din acest punct de vedere, subliniind faptul, că Maica Domnului este Maica Vieții, iar prin Adormirea ei s-a mutat la Viață. „Mutatu-te-ai la Viață, fiind Maica Vieții și cu rugăciunile tale izbăvești din moarte sufletele noastre” (Troparul Adormirii Maicii Domnului).

Fecioara Maria devenind Maica Cuvântului Vieții a devenit ea însăși părtașă la această Viață, bucurându-se de ea, iubind-o și slujind-o. Pentru Maica Domnului Viața era Însuși Cel Care S-a născut după trup din ea. Lui i s-a dăruit cu o iubire și ascultare deplină, jertfelnică. Ea a simțit această legătură specială cu Viața dumnezeiască întrupată, încă de la vestea cea bună adusă de arhanghelul Gavril, că ea va naște pe Mântuitorul lumii, consimțind la aceasta, prin cuvintele: „Iată, roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău” (Luca 1, 38). Pe parcursul lucrării Sale mântuitoare, Iisus Hristos a descoperit Maicii Sale, dar, și ucenicilor Săi, că El este Viața, Care era la Tatăl și S-a arătat nouă. „Întru El era viața și viața era lumina oamenilor” (Ioan 1, 4). Maica Domnului rămâne o pildă vie peste veacuri despre ceea ce înseamnă legătura ei cu Iisus Hristos, Viața dumnezeiască întrupată. Însoțindu-L pe Mântuitorul Hristos, Fiul ei, Maica Domnului a învățat permanent ce înseamnă această Viață și cum o poate omul înțelege și trăi, pentru ca, în final, viața să triumfe pe pământ,

curgând apoi în veșnicie.

Creștinătatea răsăriteană și, parțial, cea apuseană, celebrează mutarea Maicii Domnului din lumea aceasta, ca pe un eveniment dătător de speranță, iar acest fapt nu este întâmplător. De ce? Pentru că prin mutarea ei din lumea aceasta, Maica Domnului a fost luată de Fiul ei în Împărăția Sa cea luminoasă, fiind și mai strâns legată de El, pentru veșnicie.

În al doilea rând, prin părăsirea acestei lumi, mutându-se la Fiul ei, ea nu a părăsit, de fapt, lumea și pe oameni, ci continuă, de acolo, din înălțimile strălucirii și ale Vieții dumnezeiești, să fie în legătură cu lumea și cu viața oamenilor. Fiind Maica Fiului lui Dumnezeu întrupat, ea a devenit și Maica tuturor oamenilor și, mai ales, Maica Bisericii Fiului ei.

În al treilea rând, între Maica Domnului cea mutată la Fiul ei și comunitatea Bisericii nu este o prăpastie sau o ruptură, ci o legătură strânsă de iubire, comuniune, rugăciune și mijlocire. Există un schimb permanent de gânduri, de simțiri și de impulsuri luminoase între Preacurata și cei care cred în Fiul ei, Îl ascultă și se străduiesc să-I împlinescă voia Sa.

Celebrarea sfântă a mutării Maicii Domnului din lumea aceasta revarsă peste oameni și lume o mulțime de daruri și proiectează noi lumini și sensuri ale vieții omului pe pământ, care se luminează și se înalță prin ascultarea oamenilor de învățăturile și pildele Fecioarei Maria.

Pilda Maicii Domnului ne învață, că viața omenească, în general, și chiar a lumii întregi nu are valoare altfel, decât în măsura în care o înțelegem ca pe o dăruire deplină a ei întru slujirea lui Dumnezeu, a oamenilor și a lumii. Învățăturile Maicii Preacurate ajută oamenii să-și înfrâneze pornirile egoiste, autosuficiente și degradante, care desfigurează și urătesc viața omului pe pământ. Manifestările negative ale omului păcătos, caracterizate prin necredință, ură, lăcomie, răutate și violență, nu au

Continuare în pagina 2

Pr. Ioan TULCAN

## PREDICA

### Credința lucrătoare prin iubire

Duminica a X-a după Rusalii

„În vremea aceea, iată s-a apropiat de Iisus un om, îngenunchind înaintea Lui și zicând: Doamne, miluiește pe fiul meu că este lunatic și pătimește rău, căci adesea cade în foc și adesea în apă. Și l-am dus la ucenicii Tăi și n-au putut să-l vindece. Iar Iisus, răspunzând, a zis: O, neam necredincios și îndărătnic, până când voi fi cu voi? Până când vă voi suferi pe voi? Aduceți-l aici la Mine. Și Iisus l-a certat și demonul a ieșit din el și copilul s-a vindecat din ceasul acela. Atunci, apropiindu-se ucenicii de Iisus, l-au zis de o parte: De ce noi n-am putut să-l scoatem? Iar Iisus le-a răspuns: Pentru puțină voastră credință. Căci adevărat grăiesc vouă: Dacă veți avea credință în voi cât un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia: Mută-te de aici dincolo, și se va muta; și nimic nu va fi vouă cu neputință. Dar acest neam de demoni nu iese decât numai cu rugăciune și cu post. Pe când străbăteau Galileea, Iisus le-a spus: Fiul Omului va să fie dat în mâinile oamenilor. Și-L vor omorî, dar a treia zi va învia. Și ei s-au întristat foarte!” (Matei 17, 14-23)



**Boala ca manifestare a demonizării.** Minunea vindecării fiului demonizat, descrisă în relatarea evanghelică de astăzi, se petrece în ziua următoare Schimbării la Față a Domnului pe muntele Tabor. Minunea este amintită și de celelalte două evanghelii sinoptice, în chip detaliat de către Sfântul evanghelist Marcu (9, 14-30), și pe scurt de către Sfântul evanghelist Luca (9, 37-43).

Coborând de pe munte, Iisus își găsește ucenicii rămași jos înconjurați de către o mulțime mare de oameni și certându-se cu unii dintre cărturari. Domnul află imediat motivul acelei tulburări. Un om din mulțime îngenunchează în fața Lui și Îi mărturisește că a adus la El pe singurul său fiu fiind bolnav și demonizat, și negăsindu-L, le-a cerut ucenicilor lui să-l vindece și ei nu au putut. Primind puterea și misiunea de a izgoni pe demoni din oameni (Matei 10, 8) și, acum, neputând face aceasta, ucenicii erau contrariați. Neputința

ucenicilor a stârnit adversitatea cărturarilor, care au găsit astfel un motiv pentru a-i critica. La rândul Său tulburat de neputința ucenicilor Săi, Domnul Hristos aruncă o aspră muștrare asupra ucenicilor și a mulțimii necredincioase: „O, neam necredincios și îndărătnic, până când voi fi cu voi? Până când vă voi suferi pe voi?”. O astfel de muștrare, izvorâtă din inima plină de durere a Mântuitorului, care mereu Se lovește ca de un zid de necredință și împietrirea oamenilor, nu mai apare menționată în nici un alt loc din Sfânta Scriptură.

Aducând-și copilul în fața lui Iisus, tatăl îndurerat Îi prezintă Acestuia că fiul său, ajuns acum la adolescență, suferă din copilărie de o boală grea. Era vorba de epilepsie, cauzată de demonizare. Manifestările bolii sunt multiple și deosebit de grave și Sfântul evanghelist Marcu le prezintă în detaliu.

Continuare în pagina 2

Pr. Ioan CURECHIAN

## Din sumar

► Icoana Adormirii Maicii Domnului  
pagina 3, Sorin Gheorghe Săplăcan

► Știri  
pagina 4

## Credința lucrătoare prin iubire

Urmare din pagina 1

Astfel, tânărul „are duh mut. Și oriunde-l apucă, îl aruncă la pământ și face spume la gură și scrâșnește din dinți și înțepenește” (9, 17-18). Sfântul Luca amintește că diavolul, chinuindu-l pe tânăr, cu greu îl eliberează din acea strânsoare: „un duh îl apucă și îndată strigă și-l zguduie cu spume și abia pleacă de la el, după ce l-a zdrobit” (9, 39). Sfântul Matei îl numește pe tânăr „lunatic”, evidențiind că demonizatul se manifestă în funcție de fazele lunii, adică la anumite răstimpuri bine stabilite. De asemenea, descrie consecințele bolii, amintind că „pătimizește rău, căci adesea cade în foc și adesea în apă” (17, 15). Sfântul Marcu spune că prin căderea în foc sau în apă, demonul încearcă să-i provoace moartea tânărului: „de multe ori l-a aruncat și în foc și în apă ca să-l piardă” (9, 22).

La apropierea Mântuitorului, manifestările stăpânirii demonice reapar, demonul simțind sfârșitul stăpânirii sale asupra copilului chinuit: „văzându-L pe Iisus, duhul îndată a zguduit pe copil, și, căzând la pământ, se zvârcolea spumegând” (Marcu 9, 20). Are loc, în continuare, un dialog între Iisus și tatăl îndurerat, în care acesta își mărturisește credința în puterea Mântuitorului de a-i vindeca fiul. Deschizându-se astfel porțile lucrării Domnului asupra copilului pentru credința tatălui său, Iisus poruncește demonului să iasă din copil: „a certat duhul cel necurat, zicându-i: Duh mut și surd, Eu îți poruncesc: Ieși din el și să nu mai intri în el! Și răcnind și zguduindu-l

cu putere, duhul a ieșit; iar copilul a rămas ca mort, încât mulți ziceau că a murit. Dar Iisus, apucându-l de mână, l-a ridicat, și el s-a sculat în picioare” (Marcu 9, 25-27). Prin puterea Sa dumnezeiască, Mântuitorul aduce vindecare celui ce timp de ani de zile a suferit chinuiri din partea demonilor. Luând parte la o asemenea minune, toți cei prezenți „au rămas uimiți de mărirea lui Dumnezeu” (Luca 9, 43).

**Credința lucrătoare prin iubire.** Un element esențial pe care îl învățăm din evanghelia de astăzi este acela că Mântuitorul Hristos a avut nevoie de credința tatălui pentru a-i putea vindeca copilul bolnav. Credința este ceea ce cere Dumnezeu de la oameni pentru a putea să fie lucrător în viața lor. Deși primiseră putere asupra duhurilor necurate, precum am amintit, apostolii rămași la poalele Taborului nu au putut să alunge dintr-un om duhul cel rău care îl chinuia, datorită puținătății credinței lor.

Retrași de o parte împreună cu Învățătorul lor, apostolii îi cer Acestuia să le spună motivul pentru care ei nu au putut vindeca copilul. Domnul le răspunde tranșant: „Pentru puțină voastră credință” (Matei 17, 20). Puțină credință este nelucrătoare și neputincioasă. Neputința apostolilor de a tămădui copilul a fost amplificată și de credința la fel de puțină a tatălui copilului. Auzind despre Iisus și despre minunile pe care le făcea, tatăl își ia copilul și pleacă în căutarea Domnului. Negăsindu-L, îi roagă ucenicii să-l ajute. Aceștia

sunt neputincioși. Venind Iisus, tatăl îngenunchează rugându-L să-i miluiască fiul. Sfântul Marcu evidențiază puțină credință a tatălui, care I se adresează Mântuitorului astfel: „de poți ceva, ajută-ne, fiindu-Ți milă de noi” (9, 22). Iisus îl lămurește, însă, că pentru a-și putea arăta mila are nevoie de credința lui: „de poți crede, toate sunt cu puțință celui ce crede” (9, 23). Dându-și seama că minunea trebuie să se înfăptuiască întâi în inima sa, Îl roagă pe Iisus să-i dăruiască o credință deplină și puternică: „îndată strigând tatăl copilului, a zis cu lacrimi: Cred, Doamne! Ajută necredinței mele”. Și, astfel, celui ce de acum crede i se împlinește dorința de a-și vedea fiul sănătos.

Pentru a deveni lucrătoare și puternică, pentru a putea face minuni în viața omului, și, prin mijlocirea lui, în viața celui alt, credința are nevoie să fie ajutată de încă două virtuți: rugăciunea și postul. Acestea două sunt cele care dau putere credinței, o întăresc, o fortifică. Numai o astfel de credință poate face minuni și poate izgoni din viața omului orice lucrare demonică: „Căci adevărat grăiesc vouă: Dacă veți avea credință în voi cât un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia: Mută-te de aici dincolo, și se va muta; și nimic nu va fi vouă cu neputință” (Matei 17, 20).

Am amintit mai sus că este absolut necesar ca și cel pentru care dorești să mijlocești înaintea lui Dumnezeu, sau care îți cere aceasta, să aibă credință puternică și dreaptă, ortodoxă. Și nu numai atât. Ci o

credință vie, adică lucrătoare prin iubire. Iar iubirea se adevărește prin împlinirea poruncilor Domnului: „cel ce are poruncile Mele și le păzește, acela este care Mă iubește” (Ioan 14, 21).

Nu putem încheia acest cuvânt fără să amintim de unul dintre cei mai mari teologi ai Bisericii noastre, Sfântul Maxim Mărturisitorul, a cărui prăznuire este rânduită în această zi. Iată ce spune marele Mărturisitor despre „rugăciunea cea lucrătoare a dreptului” (Iacov 5, 16): „Eu știu că rugăciunea este lucrătoare în două feluri. Într-unul, când cel ce se roagă aduce rugăciunea sa lui Dumnezeu împreună cu faptele poruncilor, când deci rugăciunea lui nu cade de pe limbă numai ca un cuvânt simplu și ca un sunet gol al vocii, zăcând leneș și fără consistență, ci când este lucrătoare, vie și însuflețită prin împlinirea poruncilor. Căci rugăciunea și cererea își primesc consistența prin virtuți. Această umplere face rugăciunea dreptului tare, încât toate le poate lucrând prin porunci. Într-alt fel este lucrătoare când cel ce are lipsă de rugăciunea dreptului săvârșește faptele rugăciunii îndreptându-și viața de mai înainte și făcând tare cererea dreptului, întrucât o împuternicește prin purtarea sa cea bună. Căci nu folosește rugăciunea dreptului, celui care, având trebuință de ea, se desfată mai mult cu păcatele decât cu virtuțile.

Prin urmare, mult poate rugăciunea dreptului când e lucrătoare fie prin dreptul care o face, fie prin cel ce roagă pe drept să o facă”.

## Maica Vieții ne îndeamnă să promovăm viața

Urmare din pagina 1

darul de a promova viața, ci, dimpotrivă, de a o împuțina, urâți și desfigura, ceea ce înseamnă multă suferință în viața personală a oamenilor și a familiilor, dar, în egală măsură, și în cea socială. Societatea umană, în ansamblul ei nu poate progresa pe multiple planuri, dacă nu se lasă inspirată de luminile și valorile ce sunt prezente în viața și pilda luminoasă a Maicii Domnului.

Libertatea umană, care înseamnă o mare valoare pentru oameni, fiind darul lui Dumnezeu, denaturată în libertinaj, superficialitatea prezentă în viața cotidiană, precum și intoleranța, vrajba, ura, lipsa de comuniune și unitate între oameni, toate acestea și multe altele asemănătoare acestora reprezintă o ignorare și necunoaștere a vieții Maicii Preacurate și a Evangheliei Fiului ei, Iisus Hristos. De aceea, această sărbătoare atât de importantă pentru toți creștinii invită la reconsiderarea înțelegerii sensului adevărat al vieții; îi îndeamnă pe oameni să se oprească o clipă din alergarea lor cotidiană și din automatismul acțiunilor de fiecare zi, pentru a încerca să înțeleagă mai profund și mai adevărat propria lor viață și pe cea a semenilor lor, punând-o pe aceasta în legătură cu aceea a Maicii Domnului și a Fiului ei, Iisus Hristos.

În felul acesta, toți oamenii vor ajunge la cunoașterea adevărată a propriei vieți, dar, și a lui Dumnezeu și a Maicii Preacurate, urmând, astfel, pilda Maicii și Fecioarei, și promovând cu adevărat viața pe pământ, pentru ca aceasta să poată rodi în folosul fiecărui credincios, spre a dobândi și fericirea vieții veșnice.

Să vă spun ceva din Patetic... Un părinte cuvios și milostiv avea un ucenic, pe care-l purta cu el peste tot. Observă ucenicul că într-o zi un om sărac și zdrențuit a cerut de mai multe ori să fie miluit și de fiecare dată părintele său îl miluia. La un timp îndrăznește ucenicul să-l întrebe pe părintele său:

Părinte, ierțați-mă! Am observat că acest cerșetor a venit de mai multe ori să-i dați bani, crezând că nu-l veți recunoaște. M-am uitat bine la el și era tot el la toate colțurile de ulițe pe unde am trecut și tot el era și în fața bisericii pe lângă care am trecut. L-ați miluit de vreo cinci ori până acum. Cred că nu v-ați dat seama că era tot el!

## Testul milosteniei



Știu că tot el a fost, de fiecare dată l-am recunoscut!

Și atunci de ce nu i-ați făcut

observație, să nu creadă că suntem niște proști pe care poate să-i păcălească?

Fiule! Am dat de fiecare dată și nu pot respinge sau să cert, pentru că nu știi care dintre ei este și-ți cere Hristos!

Ucenicul a luat înțelepciune de la părintele său, că nu trebuie să respingi și să judeci nici un sărac, pentru că nu știi care dintre ei este trimis de Hristos să-ți încerce dragostea față de aproapele.

(Pr. Ioan V. Argatu, *Răspunsuri duhovnicești la întrebările credincioșilor ale Părintelui Ilarion Argatu*, Editura Mila Creștină, Fălțiceni, 2010, pp. 415-416)

## Icoana Adormirii Maicii Domnului

Maica Domnului, Fecioara cea aleasă ocupă un loc central în istoria mântuirii. Sfântul Ioan Damaschin spune că numele Θεοτοκος (Născătoare de Dumnezeu), conține întreaga istorie a iconomiei divine în lume, cinstirea ei de către Biserică având la bază faptul că L-a născut pe Fiul lui Dumnezeu (Sfântul Ioan Damaschinul, *Despre credința ortodoxă* Editura Parohiei Valea Plopului, Prahova, 2000, p. 92). Nimeni nu poate nega Sfintei Fecioare calitatea de Maică a Domnului, așa cum dorea ereticul Nestorie, fără a prejudicia dogma întrupării Ipostasului divin al Fiului ei. Nu firea omenească a lui Hristos, luată separat, ci însăși Persoana Fiului lui Dumnezeu S-a născut, după umanitatea Sa, din Fecioara Maria - făptură pregătită de Duhul Sfânt să primească în pântecul ei pe Cuvântul Tatălui venit în lume (Leonid Uspensky, Vladimir Losky, *Călăuziri în lumea icoanei*, Editura Sofia, București, 2003, p. 106). Pentru că Maica Domnului nu poate fi despărțită nicicum de Fiul ei, foarte rar este pictată singură în icoană, aproape întotdeauna purtând pe brațe pe Hristos-Domnul, Care se oferă dintotdeauna lumii prin Evanghelia Sa, prin Sfintele Taine și prin tot ceea ce numim sfințenia vieții.

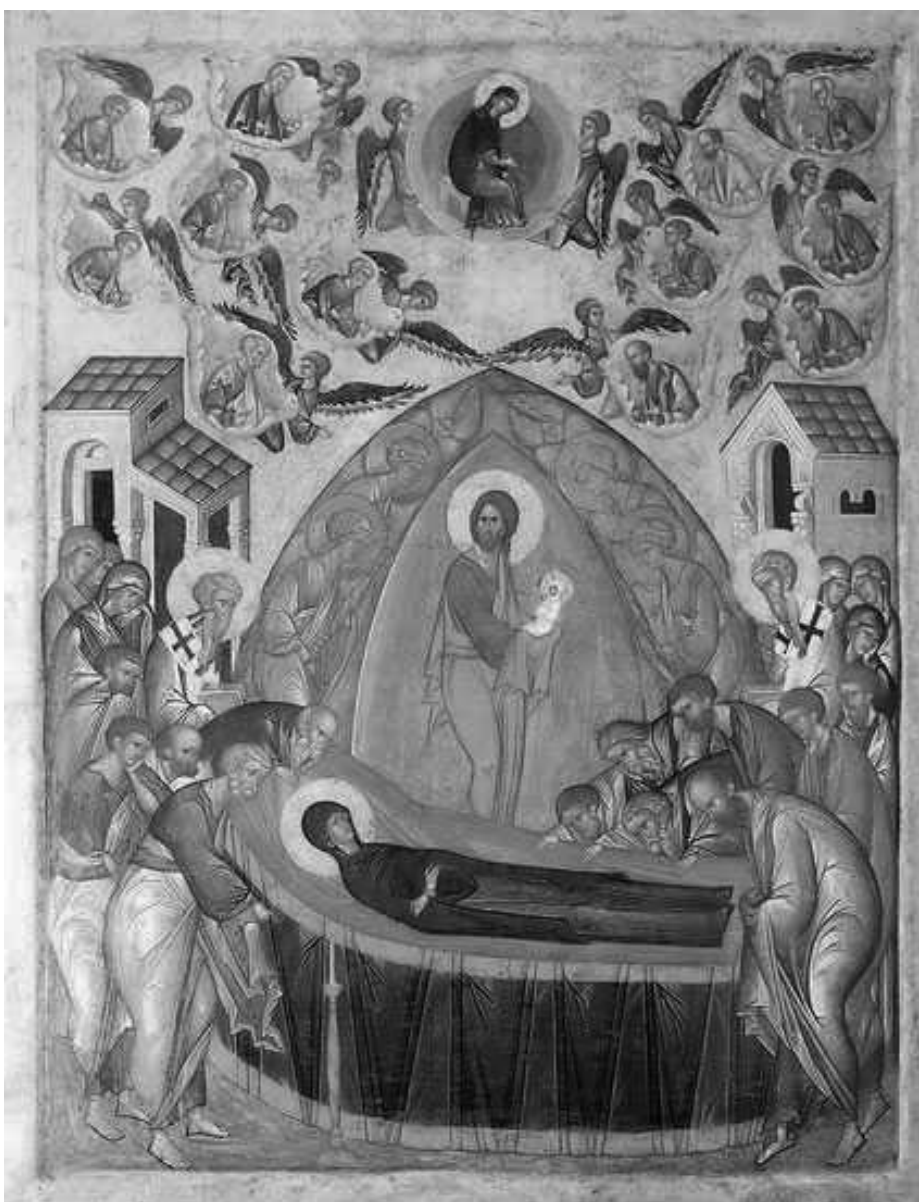
Trebuie să amintim că Maica Domnului poartă în toate icoanele, peste rochie *maphorion*-ul care-i învâluie capul și care este împodobit cu trei stele, una deasupra frunții și celelalte două pe umeri, semnul veșnicei feciorii, înainte, în timpul cât și după naștere. Nimbul sau aureola este întotdeauna centrată asupra mijlocului frunții.

Numele Maicii Domnului exprimă o relație unică, legată de a doua Persoană a Sfintei Treimi, relație de maternitate, încredințată unei persoane umane prin alegere divină. Acest loc preeminent în iconomia mântuirii, acest rol unic în întruparea lui Dumnezeu nu a rămas doar o funcție instrumentală. „Maria, mama lui Iisus” (Fapte 1,14) a actualizat relația unică ce o lega de Fiul ei, manifestându-se în sfințenia ei personală. Dar această sfințenie nu poate fi alta decât „toată sfințenia”, plenitudinea harului conferit Bisericii - complementul slăvitei umanității a lui Hristos. Numai că în vreme ce Biserica așteaptă încă venirea veacului ce va să fie, Maica Domnului a trecut pragul veșnicei împărății.

Inscripția icoanei este chiar denumirea sârbătoarei: „Adormirea Maicii Domnului”. Trebuie stabilit de la început că Icoana Adormirii nu se bazează pe relatări scripturistice, pentru că acestea nu există, ci pe Sfânta Tradiție, fiind în acord cu iconografia Bisericii pe care o înfățișează prin culori.

Tipul clasic al Adormirii din iconografia ortodoxă se limitează de obicei la reprezentarea Maicii Domnului stând întinsă pe pat, în mijlocul Apostolilor, iar Hristos, în slavă, primește în mâinile Sale sufletul Maicii. Însă, uneori, s-a simțit dorința de a înfățișa și momentul înălțării ei cu trupul: se poate atunci vedea, în partea de sus a icoanei, deasupra scenei Adormirii, pe Maica Domnului așezată pe tron într-o „mandorlă” pe care îngerii o poartă spre ceruri (Leonid Uspensky, Vladimir Losky, *Călăuziri în lumea icoanei...*, p. 232).

În *Erminia Picturii Bizantine* scena Adormirii este descrisă astfel: „Casă și în mijloc Prea Sfânta Fecioară zăcând fără suflare, întinsă pe pat, cu mâinile strânse la piept în chipul crucii. Și de o parte și alta a patului, sfeșnice cu făclii aprinse. Și



înaintea patului un evreu, anume Iefonias, cu mâinile tăiate și spânzurate de pat, iar înaintea lui un înger cu sabia goală. Și la picioarele ei apostolul Petru tămâind cu cădelniță, iar la capul ei apostolul Pavel și Ioan Teologul, sărutând-o și împrejur ceilalți apostoli și sfinți ierarhi: Dionisie Areopagitul, Ierotei și Timotei, ținând în mâini Evangheliile; și femei plângând. Și deasupra ei Hristos, cu haine albe ținând sufletul ei (ca un prunc înfășat) în brațele Lui. Și împrejurul Lui lumină multă și mulțime de îngeri. Și sus în văzduh, iarăși cei doisprezece apostoli venind pe nori de la marginile lumii. Și la dreapta casei, Ioan Damaschin, ținând o hârtie zice: „După vrednicie, ca pe un suflet, te-a primit pe tine cerul.” Și la marginea de-a stânga casei, Cosma Melodul, ținând în mână o hârtie, zice: Femeie muritoare, pe tine, cea mai presus de fire a lui Dumnezeu Maică, știindu-te.” (Dionisie din Furna, *Erminia picturii bizantine*, ed. rom. a Editurii Sophia, București, 2000, p. 139).

După Leonid Uspensky acest om care apare în planul apropiat având amândouă mâinile tăiate de un înger cu sabia, se numește Athon, și a fost un evreu fanatic care a îndrăznit să se atingă de patul Maicii Domnului. El adaugă că acest detaliu este „apocrif”. Fotie Kontoglu oferă o explicație diferită în concordanță cu Dionisie de Furna, arătând că omul era un evreu evlavios pe nume Jehonias, care a fost pedepsit de înger pentru că a vrut să răstoarne sicriul cu trupul sfânt. Acest element nu numai că este lipsit de importanță, dar și distrage. Abate atenția de la Maica Domnului, de la Hristos și de la ceilalți sfinți. Nu se întâlnește în icoanele perioadei bizantine.

Remarcăm că, în iconografică ortodoxă, icoana praznicului Adormirii Maicii Domnului este orientată în jurul caracterului muritor al Născătoarei de Dumnezeu, al umanității ei depline. Prezența lui Hristos

aici atestă atât faptul că Maica Domnului avea și ea nevoie de mântuire, ca și ceilalți oameni, cât și faptul că preaslăvirea Născătoarei de Dumnezeu se face numai prin raportarea la Fiul ei.

Prezența tuturor Apostolilor la Adormirea Maicii Domnului arată cinstirea ei deosebită atât de către Domnul, cât și de către întreaga Biserică, reprezentată și prin grupul de femei care apar în icoană. Cerul și pământul se întâlnesc, o dată în plus, mărturisind preaslăvirea Celei care își încredința sufletul în mâinile Fiului ei.

Faptul că icoana și întreg praznicul sunt orientate în jurul Adormirii, iar nu în jurul „mutării” Maicii Domnului cu trupul la Cer arată faptul că, dacă întreaga Biserică a fost de față la moartea ei, momentul mutării ei și cu trupul la cer rămâne o taină.

Există o analogie între icoana Adormirii Mariei și Învieria lui Hristos. Imaginile occidentale disting două momente în viața lui Hristos. Mai întâi moartea, coborârea la iad și apoi învierea. În Răsărit, dimpotrivă, aceeași coborâre la iad este deja învierea, deoarece moartea este biruită prin moarte. Același gând este exprimat și în icoanele mariale: aici, „adormirea” este deja trezirea în împărăția lui Dumnezeu. Paralela între icoana Coborârii la iad și cea a Adormirii permite transferul de la nivelul universal la planul personal; într-adevăr, dacă Hristos coboară spre a-i ridica pe cei întemnițați, tot El face ca Maica Sa să intre în slavă, prefigurare a propriei noastre învieri (Michel Quenot, *Învieria și Icoana*, Editura Christiana, București, 1999, p. 228).

Se observă aici, în primul rând, realitatea morții: sufletul iese din trup. Dar nu coboară în iad, ceea ce ar corespunde concepției ebraice. Și nici nu urcă de la sine în cer, cum ar vrea concepția platonizantă grecească. El este luat de mâinile lui Hristos: „Sufletele dreptilor sunt în mâna lui Dumnezeu” (Înțelepciunea lui Isus Sirah

3, 1). Hristos ține în mână sufletul Maicii Sale cu aceeași tandrețe cu care ca îl ținea în brațe pe Dumnezeu întrupat în formă de prunc (Tomas Spidlik, Marko Ivan Rupnik, *Credință și icoană*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002, p. 101).

Astfel că spre deosebire de Biserica Romei și în continuarea tradiției Bisericii nedespărțite a marilor Sinoade, Ortodoxia crede cu tărie că Maica Domnului cunoaște moartea precum a cunoscut-o Fiul său, înainte să se fi înălțat la cer. Fără să scape de moștenirea lui Adam, care face din ea o făptură muritoare, ea rămâne „Preacurată”. Pur și simplu ea nu înclină spre rău printr-o rea folosință a libertății sale; ea împărtășește și transmite Fiului său firea umană, Care poate să Și-o asume pe deplin ca să o mântuiască. Ea naște într-adevăr Fecioară fiind, pentru că Hristos a fost zămislit de la Duhul Sfânt. Că Biserica Ortodoxă a preferat termenul de „Adormire” celui de „Ridicare” (fr. Assomption) nu vine dintr-o simplă subtilitate de limbaj, ci dintr-o viziune teologică precisă (Michel Quenot, *Învieria și Icoana...*, p. 230).

Căci, precum în Adam toți mor, așa și în Hristos toți vor învia” (I Corinteni 15, 22). Tradiția Bisericii din Ierusalim spune că trupul Maicii Domnului a stat trei zile într-un mormânt din Ghetsimani. Timpul are puțină importanță aici! Icoana dă mărturie despre două lucruri. Mai întâi că sufletul Maicii Domnului n-a coborât în iad. Apoi, „rug aprins” care nu se mistuie, „Chivotul Legii” construit „din lemn de salcâm” (Ieșire 37, 1) cunoscut că nu putrezește, trupul său nu este dat stricăciunii. Cultul din această zi slăvește trupul Maicii Domnului, chemat ca orice trup omenesc la transfigurare și transfigurat chiar în această zi. Semnificația întrupării Cuvântului ni se dezvăluie în felul acesta la sfârșitul vieții pământești a Fecioarei Maria. Slava veacului ce va să vină, sfârșitul omului, s-a împlinit deja, nu numai în Ipostasul divin întrupat, ci și în persoana umană îndumnezeită. Însă, spre deosebire de ceilalți oameni, ale căror trupuri vor fi transfigurate doar la învierea de obște, cea care este „mai cinstită decât Heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât Serafimii”, cunoaște această plinătate, trecere de la moarte la viață, de la timp la eternitate, de la condiția terestră la fericirea cerească fără întârziere, înainte de învierea obștească și de Judecata de Apoi, înainte de a Doua Venire, care va încheia istoria lumii. Sărbătoarea de la 15 august este un al doilea Paște tainic, pentru că atunci Biserica sărbătorește, mai înainte de sfârșitul veacurilor, primul rod tainic al împlinirii eshatologice (Leonid Uspensky, Vladimir Losky, *Călăuziri în lumea icoanei...*, p. 231). Maria este nu numai Maica Domnului, ci și creatura cea mai desăvârșită în care se află firea omenească preaslăvită. De acum înainte Dumnezeu vede în fața Sa trupul omenesc al Noii Eve, maică a celor vii, cea în care „Dumnezeu s-a făcut om și omul s-a făcut Dumnezeu, ceea ce justifică puterea mijlocirii sale” (Michel Quenot, *Învieria și Icoana...*, p. 231-233).

Ar fi cu neputință să nu-i dăruim Fecioarei Maria dragostea și smerita noastră recunoștință, Ea, care este Maica Domnului nostru, Ea care ne-a dăruit icoana lui Dumnezeu în Fiul său, Ea, care a fost părtașă întrupării în chip negrăit și care este binecuvântată între femei.

Sorin Gheorghe SĂPLĂCAN

## ȘTIRI

## PS Emilian Crișanul își sărbătorește ocrotitorul spiritual

În 8 august 2017, cu ocazia pomenirii Sfântului Ierarh Emilian Mărturisitorul, Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcopul vicar al Arhiepiscopiei Aradului, și-a sărbătorit ocrotitorul spiritual. Cu acest prilej, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a transmis un mesaj de felicitare.

## Sfânta Cuvioasă Teodora de la Sihla sărbătorită de arădeni

În ziua de prăznuire a Sfintei Cuvioasă Teodora de la Sihla, 7 august, Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului, a săvârșit Sfânta Liturghie în biserica cu hramul „Sfântul Simeon Stâlpnicul” a Mănăstirii Arad-Gai.



În cuvântul de învățătură, Preasfinția Sa a prezentat viața Sfintei Teodora, mireasă a lui Hristos, pe care a odrăslit-o pământul binecuvântat al Moldovei, născută pe la jumătatea secolului al XVII-lea, în satul Vânători – Neamț, din părinți binecredincioși și iubitori de Dumnezeu. Totodată, Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul le-a îndemnat pe viețuitoarele Sfintei Mănăstiri Arad-Gai să urmeze exemplul de viețuire al Sfintei Teodora în rugăciune, smerenie și nevoință duhovnicească.

La finalul Sfintei Liturghii au fost binecuvântate prinoasele aduse în cinstea Sfintei Cuvioase Teodora de la Sihla.

## PS Părinte Emilian Crișanul a slujit la hramul Mănăstirii Lainici

Mănăstirea Lainici a adunat duminică, 6 august, de praznicul Schimbării la Față a Domnului, mii de credincioși, veniți la închinare cu prilejul hramului. Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie a fost săvârșită de un sobor de arhieriei, preoți și diaconi, în frunte cu Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei.

Începând de sâmbătă seara, 5 august, numeroși pelerini din întreaga țară au poposit în Lavra Sfântului Irodion pentru rugăciune, cu prilejul praznicului Schimbării la Față a Domnului Hristos, sărbătoarea istorică ce încununează hramul cinstuitului așezământ de închinare.

Deodată cu lăsatul întunericii în biserica mare a mănăstirii, precum și la Schitul Locurele, a început săvârșirea slujbei Vecernice, unită cu Litia și Privegherea. Astfel, în biserica mănăstirii rânduiala liturgică a fost împlinită de IPS Părinte Irineu, înconjurat de



un numeros sobor de preoți și diaconi, PS Părinte Nicodim fiind prezent de asemenea la Schitul Locurele. A doua zi, duminică, 6 august, a fost săvârșită mai întâi slujba Acatistului Schimbării la Față. Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie a fost săvârșită la Altarul de vară al mănăstirii. Din soborul de arhieriei au făcut parte: Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, Arhiepiscopul Craiovei, Înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, Preasfințitul Părinte Lucian, Episcopul Caransebeșului, Preasfințitul Părinte Nicodim, Episcopul Severinului și Strehaiei, Preasfințitul Părinte Sebastian, Episcopul Slatinei și Romanașilor și Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop-vicar al Episcopiei Aradului. Răspunsurile la strană au fost date de Grupul Psaltic „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie” al Catedralei Mitropolitane din Craiova.

„Să nu stingem Duhul, să nu întunecăm fața noastră duhovnicească!”

La finele Sfintei Slujbe, IPS Părinte Mitropolit Irineu a rostit un cuvânt de învățătură despre semnificația teologică a marelui praznic. „Darul vederii ne este dat de Dumnezeu ca să vedem lumina cerească a Preasfintei Treimi, întipărită în fiecare dintre noi. Prin urmare, vom putea vedea și noi Schimbarea la Față, dacă ne vom ridica la înălțime. Sfinții Părinți, sfinții isihasti, cei care se îndeletniceau cu «rugăciunea inimii», cum au fost Sfântul Cuvios Irodion, Sfântul Ierarh Calinic și alții, au văzut Slava cerească pentru că, odată ce s-au detașat de lucrurile pământești, au lepădat grija cea lumească, trecând dintr-o stare obișnuită a tuturor oamenilor, la starea duhovnicească, prin Harul Duhului Sfânt. De aceea, Duhul Lui Dumnezeu pe cei care îi atinge lumina cerească, aripa ei mântuitoare, îi cheamă la rugăciune, la meditație și la contemplare, așa cum noi venim la această sfântă mănăstire, unde este aprins focul duhovnicesc, pentru părinții de aici, cât și pentru cei care vin să se roage. Așadar, să venim la Sfânta Biserică și să plecăm de aici «schimbați», căci aceasta este dorința Mântuitorului Iisus Hristos. Dacă ne apropiem de El, trebuie să nu stingem Duhul, să nu întunecăm fața noastră duhovnicească!”, a spus IPS Părinte Mitropolit.

Tot cu acest prilej, IPS Părinte Mitropolit a dăruit din partea Mănăstirii Lainici o părticică din moaștele Sfântului Irodion pentru Biserica „Nașterea Maicii Domnului” – Iosefin din Timișoara, reprezentată de pr. dr. Ionel Popescu, parohul sfântului locaș și vicar administrativ în cadrul Mitropoliei Banatului. De asemenea, o altă raclă cu părticele din moaștele Sfântului Irodion de la Lainici vor merge și la credincioșii creștini ortodocși din Spania, la o parohie ce îl va avea ocrotitor.

## Slujire arhierescă de Praznicul Schimbării la Față a Domnului în Parohia Săvârșin

Praznicul Schimbării la Față a Domnului a fost sărbătorit în acest an într-un mod deosebit de către credincioșii Parohiei Săvârșin, deoarece în mijlocul lor s-a aflat



Întâistătorul Eparhiei arădene, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei. Chiriarhul arădean a oficiat Sfânta Liturghie arhierescă în biserica parohială cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, împreună cu preotul paroh Călin Mădăluță și arhid. Tiberiu Ardelean, în prezența Altețelor Lor Regale Principesa Moștenitoare Margareta și Principele Radu și a numeroși invitați și credincioși.

La momentul potrivit Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a rostit un cuvânt de învățătură pus sub titlul „Frumusețea chipului celui dintâi...”, dar nu în chip desăvârșit; titlul vrând să fie tălmăcirea nimirii praznicului de astăzi, având întregirea arătată în innografia slujbelor, adică starea de început a omului tinzător spre Dumnezeu cu ajutorul harului divin, lumina dumnezeirii lucrând negrăit la desăvârșirea ființei omenești. Dorința vederii lui Dumnezeu, nutrită mereu este aceea de a redobândi asemănarea chipului după care a fost creat, aceasta împlinindu-se doar în măsura strădaniei pentru câștigarea binelui. Virtuțile credincioșilor s-au arătat în istoria popoarelor uneori cu sacrificii prin tot ceea ce este spre zidire și nu spre distrugere, a subliniat Ierarhul.

Înainte de finalul Sfintei Liturghii, conform rânduielilor tipiconale, a fost citită rugăciunea de binecuvântare a strugurilor ca mulțumire adusă lui Dumnezeu pentru roade.

În continuare, în prezența Altețelor Lor Regale, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a săvârșit o slujbă de pomenire pentru eroii ostași căzuți pe câmpurile de luptă în timpul primului război mondial în lupta de la Mărășești din 06 august 1917, alăturându-se și rugăciune pentru Regele Ferdinand „Întregitorul” României, pentru Regina Maria „Mama Răniților” și pentru Regina Ana la împlinirea unui an de la trecerea la cele veșnice. La acest moment, Înaltpreasfinția sa a vorbit despre faptul că frământările lumii trebuie să ducă la pace și unitate, sărbătoarea de azi amintindu-ne prin coincidența datelor, de cea mai reprezentativă bătălie pentru armata română în cel dintâi război mondial la Mărășești, precum și de lansarea primei bombe atomice la Hiroshima în cel de-al doilea război mondial, un avertisment pentru omenire de a-și înnoi mereu eforturile spre ceea ce înseamnă progres și pace. Avem încredințarea că eroii se vor muta în lumina cea veșnică, pilduitoare pentru idealurile umanității. Exemple odata cu Centenarul primului război mondial sunt cele ale generalului Eremia Grigorescu, căpitanul Grigorie Ignat, sublocotenentul Ecaterina Teodoroi și mulți alții, sub conducerea Regelui Ferdinand, cu concursul Reginei Maria. De asemenea, Chiriarhul arădean a amintit exemplul de dăruire al Reginei Ana în cel de-al doilea război mondial, odată cu împlinirea unui an de la trecerea sa la cele veșnice.

Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de corul parohiei din Săvârșin.

La final, membrii coralei au oferit Înaltpreasfințitului Părinte Timotei o icoană cu praznicul „Schimbării la Față” și un frumos buchet de flori.

(Știrile au fost preluate de pe site-ul [episcopiaaradului.ro](http://episcopiaaradului.ro))

### COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului  
Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA  
Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU  
Administrație: Pr. FILIPALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

### Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad  
Tel/Fax: 0257-285.855, [calea.mantuirii@yahoo.com](mailto:calea.mantuirii@yahoo.com)  
Tipărit la Poudique srl Arad.  
ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu  
Costul unui abonament este de 50 lei anual.